

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 25. oktober 2005
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0173
Dok.: MUB40266

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

forslag til lov om ændring af straffeloven

(Skærpede regler om strafudmåling for forbrydelser begået med baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat) (L 40)

1. Hørte organisationer og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har været sendt til høring hos:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for retten i Århus, Præsidenten for retten i Odense, Præsidenten for retten i Ålborg, Præsidenten for retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolicefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv.

2. Bemærkninger

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for retten i Århus, Præsidenten for retten i Odense, Præsidenten for retten i Ålborg, Præsidenten for retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolicefen, Foreningen af Politimestre i

Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater og Institut for Menneskerettigheder anfører, at man ikke har bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Advokatrådet har anført, at hvis bestemmelserne i straffelovens § 81 skal tjene deres formål om at medvirke til ensartethed og forudsigelighed i strafudmålingen, kræver det, at bestemmelserne alene angiver helt grundlæggende, almindelige strafudmålingshensyn. En tendens til en mere kasuistisk opregning på baggrund af konkrete sager eller mere politisk prægede signaler ville således medføre, at bestemmelserne mister deres karakter af et mere blivende katalog over helt grundlæggende hensyn, som kan anvendes som pejlemærker i straffesager til gavn for ensartetheden og forudsigeligheden. Enhver ændring af bestemmelserne kræver nøje afvejning af disse hensyn.

Justitsministeriet er enig i, at opregningen i straffelovens § 81 bør angive nogle grundlæggende, almindelige strafudmålingshensyn, og efter Justitsministeriets opfattelse angiver den foreslåede bestemmelse et sådant hensyn (beskyttelse af den frie offentlige debat).

Advokatrådet har endvidere anført, at det bør fremgå af lovforslagets bemærkninger, at man ikke tilsigter at ændre det gældende udmålingsniveau for de omfattede overgreb.

Retspolitisk Forening har anført, at man har sympati for at beskytte ytringsfriheden gennem et særligt værn mod, at personer, der offentligt, herunder f.eks. også ved foredrag og undervisning, ytrer sig kritisk om politiske, religiøse og lignende samfundsmæssige spørgsmål, udsættes for vold, trusler mv. Retspolitisk Forening er imidlertid betænkelig ved, at forslaget indebærer endnu en ”opkriminalisering”, og man finder yderligere strafsikærpelser uønskkelige, selv om de kun sker i kraft af indførelse af en ny strafsikærpende omstændighed.

Retspolitisk Forening finder det tvivlsomt, om den foreslåede bestemmelse vil være egnet til at opnå det påtænkte formål, og foreningen finder generelt, at signallovgivning er uheldig og på en uønskelig måde kan bidrage til en generel hævelse af straffniveauet i Danmark.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har lovforslaget til formål udtrykkeligt at fastsætte i straffeloven, at det ved strafudmålingen inden for den foreskrevne strafferamme for den pågældende forbrydelse i almindelighed skal anses som en skærpende omstændighed, at gerningen er begået med baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat. Det vil være op til domstolene at bedømme, hvilken straf der bør udmåles i det enkelte tilfælde i lyset af samtlige skærpende og formildende omstændigheder, der foreligger i sagen.

Advokatrådet har endvidere anført, at der i bemærkningerne synes at være forudsat et bredere anvendelsesområde for den foreslåede bestemmelse, end hvad der følger af bestemmelsens ord-

lyd, idet der synes at være lagt forholdsvis mere vægt på ytringernes indhold og mindre vægt på det forum, ytringerne fremsættes i.

Lovforslaget vedrører gerninger foretaget med baggrund i den forurettedes ytringer i den offentlige debat. I lovforslagets bemærkninger er det anført, at der ved ”ytringer i den offentlige debat” ikke kun forstås ytringer fremsat i massemedierne eller f.eks. ved deltagelse i demonstrationer, men også andre meningstilkendegivende ytringer, der er fremsat over for en videre kreds. Efter Justitsministeriets opfattelse ligger det forudsatte anvendelsesområde inden for rammerne af den foreslåede bestemmelses ordlyd.

Politidirektøren i København har anført, at det bør overvejes at præcisere, at overfald på personer på baggrund af deres deltagelse i lovlige demonstrationer eller parader mv. vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

I bemærkningerne til det fremsatte lovforslag er det præciseret, at den foreslåede bestemmelse også omfatter den meningstilkendegivelse, der ligger i at deltage i en demonstration.